

'Bij de derdenrekening, dáár gebeuren rare dingen'

Aan het verschoningsrecht hoeft niet te worden getornd, als de Orde maar de advocaten 'die te kwader trouw zijn gewoon áánpakt'. Dat was midden mei te horen in de Tweede Kamer.

.....
Tatiana Scheltema
 Orderedacteur

Op maandag 18 mei wijdde de vaste Kamercommissie voor Justitie een hoorzitting aan de reikwijdte van het verschoningsrecht van geheimhouders. De bijeenkomst borduurde voort op het rapport *Verwevenheid van de bovenwereld met de onderwereld* van de gelijknamige parlementaire werkgroep uit

.....
'Niet het verschoningsrecht, maar de handhaving van de plichten die dat recht meebrengt staat ter discussie'

oktober vorig jaar. Een van de aanbevelingen was om het verschoningsrecht van geheimhouders als advocaten en notarissen te herzien.

Dat verschoningsrecht frustreert menig onderzoek naar zware criminaliteit van het Bureau Financieel Economische Recherche (BFER), en moet daarom beperkt worden tot handelingen op strafrechtelijk vlak, zei

BFER-rechercheur Michiel Princen tijdens de hoorzitting. 'Zaken als het oprichten van een BV, of het openen van een bankrekening, zouden er niet onder moeten vallen. Die kunnen ook door boekhouders of gewone juristen worden uitgevoerd.' Zeer frustrerend voor opsporingsambtenaren is ook het feit dat de derdengeldrekening onder het verschoningsrecht valt. 'Dáár gebeuren rare dingen,' zegt Princen. 'En wij mogen er niet bij.'

In de spiegel

Toch moet aan het grote goed van het verschoningsrecht niet worden getornd, vond super-P-G Harm Brouwer. 'Waar het vaak misgaat is als strafrechtadvocaten zich met civielrechtelijke zaken gaan bezighouden: het oprichten van BV's, uitoefenen van bestuursfuncties in bedrijven van cliënten, openen van bankrekeningen of de aanschaf van roerende en onroerende goederen. Ik kan me voorstellen dat een advocaat die werkzaamheden overlaat aan iemand buiten het kantoor.'

Advocaat Jan Leliveld meende echter dat het onderscheid tussen straf en civiel soms moeilijk is te maken. 'Als je in de spiegel kunt kijken en zeggen: wat ik doe is ethisch, dan is er niets aan de hand.'

'Nou ja, dan zaten we hier nu niet,' bromde oud-officier van justitie Fred Teeven (VVD). Hij vroeg zich af of 'we het afgeleide verschonings-

recht dan niet een beetje moeten afknijpen'. Maar daar wilde de Bossche deken Van Dijk niet van horen. Niet als het gaat om civiele opsporingsactiviteiten, gericht op het aantonen van de onschuld van verdachten, zoals technische expertisebureaus of forensisch DNA-onderzoekers, maar ook niet als er sprake is van zware delicten. 'In de praktijk werkt het trouwens al zo dat een advocaat de cliënt die op pad gaat om een moord te plegen heus wel aanmeldt bij de politie.'

Onderzoeksbureau

Harm Brouwer wilde niet het verschoningsrecht inperken maar vindt dan wel dat de deken bij een vermoeden van misstanden eerder en krachtiger moet ingrijpen, en niet wachten tot er een aanklacht ligt, zoals nu vaak gebeurt. Brouwer: 'Niet het verschoningsrecht zelf, maar de handhaving van de plichten die het verschoningsrecht met zich brengt staat ter discussie.'

Hij pleitte voor een apart onderzoeksbureau bij de Orde dat werkt met aanklagers, net als in het betaald voetbal, en met bevoegdheden die de huidige overstijgen. En de leeuw moet klauwen krijgen. 'Er worden veel te lage straffen uitgedeeld, waardoor het afschrikwekkende karakter ervan onvoldoende wordt bereikt.'

Daarom moeten tuchtrechtelijke maatregelen ook duidelijk worden gepubliceerd, wat Kamerlid

Ton Heerts (PvdA) betreft. Daarover liet AR-lid Herbert Cotterell weten dat binnen de Orde een 'redelijke consensus' is bereikt, hoewel hij bij mindere vergrijpen liever niet wil publiceren, omdat informatie op het internet er nooit meer afgaat.

Geschrap

Maar tijdens de hoorzitting bleek het beeld van laks en ondeskundig toezicht op de advocatuur behoorlijk hardnekkig. Zo bleek het bestaan van de vorig jaar ingestelde, volgens Cotterell goed functionerende 'Vliegende Brigades' nauwelijks bekend, noch dat er soms advocaten worden geschrap van het tableau. Het is bovendien de tuchtrechter die de strafmaat bepaalt, aldus algemeen deken Willem Bekkers. Hij vond het zorgelijk dat degenen die iets te klagen hebben, zich niet direct tot de dekens wenden. 'Wij zijn afhankelijk van signalen van officieren van justitie of rechters. U moet óns weten te vinden.'

'Bij de notarissen proef ik toch meer bereidheid om het verschoningsrecht aan te pakken', zei Nicolien van Vroonhoven (CDA). Van Brouwer wilde ze weten of hij genuanceerder is over advocaten. Brouwer: 'Ik ben niet ontevreden. Ze maken het ons buitengewoon moeilijk, maar dat is ook hun taak. De mensen die te kwader trouw zijn moeten gewoon aangepakt worden. Door de beroepsgroep zelf.'